

Gayri mübadillere tevzi edilecek emlak hakkındaki karar Heyeti vekileden çıktı

PAZARTESİ — 16 Nisan 1934

Telefon : 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Sene 16 — No: 5572 — Fiyatı her yerde 5 kuruş

İttifaiyede yeni teşkilât

Tahrip, tahlis ve sıhhiye müfrezeleri tesis edildi

Kazazedeleri kurtarmak, zehirli gazlarla mücadele etmek vazifesi ittfaiyeye verildi

Bizde ittfaiye şimdiye kadar yalnız yangın söndürmek işleriyle uğraşıyordu. Fakat yeni belediye kararını ittfaiyenin vazifesini yalnız yangın söndürmeğe inhisar ettirmemiş, daha yeni yeni bir takım vazifeler vermiştir.

Geçenlerde Karagömrükte iki amelenin ölümüyle neticelenen mahzenin çökmesi esnasında ittfaiye enkazı kaldırmış ve amellerin cesetlerini çıkarmıştır.

İttifaiyede yapılan yeni teşkilât tahrip ve sıhhiye müfrezeleri tesis suretile meydana getirilmiştir. İstanbul, Beyoğlu, Kadıköy ittfaiye gruplarına birer tahrip ve tahlis ve büyük, küçük her ittfaiye grubuna da birer sıhhiye müfrezesi ilân edilmiştir.

Tahrip ve tahlis müfrezeleri yıkılan bir binanın enkazını kaldırmak, kazaya uğrayanları kurtarmak ve yahut tehlikeli bir binayı yıkmak, sel baskınlarının önünü almakla meşgul olacaklardır.

Bundan başka bu müfrezeler, harp zamanında tayyare bombalar ile atılan zehirli ve boğucu gazlardan zehirlenenleri kurtarma işleriyle de uğraşacaklardır. Bu maksatla ittfaiye efradı için evvelce alınan gaz maskelerinden başka şimdi de havasız yerlerde efradın çalışabilmesi için 18 müvellidülhümüze cihazi alınmıştır.

İttifaiyede tesis edilen sıhhiye

İttifaiye kumandanı İhsan bey teşkilâtına da çok ehemmiyet verilmektedir. Bu yeni teşkilât kurulduktan sonra kazazedeleri kurtaracak, ilk tedavilerini yapacak ve icabında derhal hastaneye götürülecek olanlar bu sıhhiye teşkilâtına mensup efrattır.

Yeni teşkilâta mensup efradın talim ve terbiyelerine ittfaiye müdürü İhsan beyin nezareti altında başlanmıştır. Şimdiye kadar yapılan tecrübelerden iyi neticeler alınmıştır.

Hergün bir anket

İnsanlar küçülüyor ve çirkinleşiyorlarmış

Şehrin temizliği ve güzelleştirilmesi işle kimler meşgul olmalıdır?

Kadınlar birliğinin eski reisi Nezihe Muhiddin hanım:

— Şehrin güzelleşmesi, Adanın güzelleşmesi, Boğazın güzelleşmesi... Bütün bunlar sadece Muhiddin beyin çalışkanlığı, Muhiddin beyin didişmesile olmaz. İtiraf ederim ki belediye reisi çok çalışkan... Fakat bence şehrin güzelliğiyle daha ziyade şehir meclisindeki hanımlar uğraşmalıdırlar.

Efendim bir ev tasavvur edin.. Bu ev süpürülmemiş, güzelleştirilmemiş, tanzim edilmemiş olursa!.. bundan ailenin kadını mı mesuldür? Erkeği mi? Tabii kadını...

Şehir idaresi bir evin çok büyük mikyastaki idaresine benzer. İstanbulun temizlik, güzellik işleriyle şehir meclisindeki hanımlar meşgul olmalıdır. Esasen kendileri de bu maksatla güzelliğe, temizliğe daha iyi akılları yatar diye şehir

Nezihe Muhiddin hanım meclisine getirilmişlerdir. Erkek âza da tıpkı bir evin erkeği gibi şehrin varidatı ile diğer büyük işlerle meşgul olurlar.

[Devamı 4 üncü sahifede]

Gayri mübadillere verilecek bonolar

Verilecek emlak listesi Heyeti vekileden çıktı

Ankara 15 (Hususî) — Muhtelit mübadele komisyonu türk heyeti murahhasası reisi Şevki bey, gayri mübadillere verilmesi kararlaştırılan bonolar hakkında bana şu beyanatta bulunmuştur:

«— Bugünlerde gayri mübadillere bono tevziine başlanacaktır. Tevziat yüzde otuz nisbetine kadar çıkarılacaktır. Tevzi edilecek bonoların kıymeti on milyon lira kadar tutacaktır.

Bonolar ile beraber gayri mübadillere tevzi edilecek emlak hakkındaki karar da vekiller heyetinden çıkmıştır. Bu karara göre firarî rumlara ve şehremaneti hududu haricinde kâin etabli rumlara ait emlakle, elyevm ziraat bankasına devredilmiş olan emlak gayri mübadillere bonolar mukabilinde tevzi edilecektir.»

Aldığım malûmata göre dağıtılacak bonoların yok pahasına ötekinin berikinin eline geçmesi için icap eden tedbirler alınmıştır. Satılığa çıkarılacak emlak, dağıtılacak bonoların kıymetine muadil olduğu cihetle, bonoların kıymetten düşmiyeceği muhakkaktır.

Türk heyeti murahhasası reisi Şevki bey bu ayın yirmisinde buradan İstanbul'a hareket edecektir.

Bulgar tacirlerle ihtilâf çıktı

Toz şekeri fazlaya satmak istiyorlar

Türkiye - Bulgaristan arasındaki ticaret muahedesi mucibince, takas üzerine muamele yapılmaktadır. Son günlerde, Türk tacirlerle Bulgar tacirleri arasında hasıl olan anlaşma üzerine bizden Bulgaristana balmumu, Bulgaristandan da bize şeker gönderilecektir. Fakat Bulgar tacirleri, bu takas muamelesinde şekeri dünya piyasasına göre satmıyorlar. Avrupa şeker borsalarının son gelen bültenlerinde toz şekerin kilosu 6 kuruştur.

Halbuki Bulgarlar şekeri 10 kuruştan vermektedirler. Bu gibi takas muamelelerinde beynelmilel fiatlerin esas tutulması icap eder. Bu yüzden Türk tacirlerle Bulgar tacirleri arasında bir ihtilâf zuhur etmiştir.

Afyon - Antalya hattı

Afyonu Akdeniz kıyılarına bağlayacak olan Antalya hattının geçeceği yolları tayin etmek için Afyona giden fen heyeti tetkikatına başlamıştır. Afyonda çıkan Haber gazetesinde okunduğuna göre hattın şimdiki şebekeye birleşme noktasının İzmir - Afyon hattı üzerindeki Balmahmut istasyonu olmasına karşı bir temayül vardır.

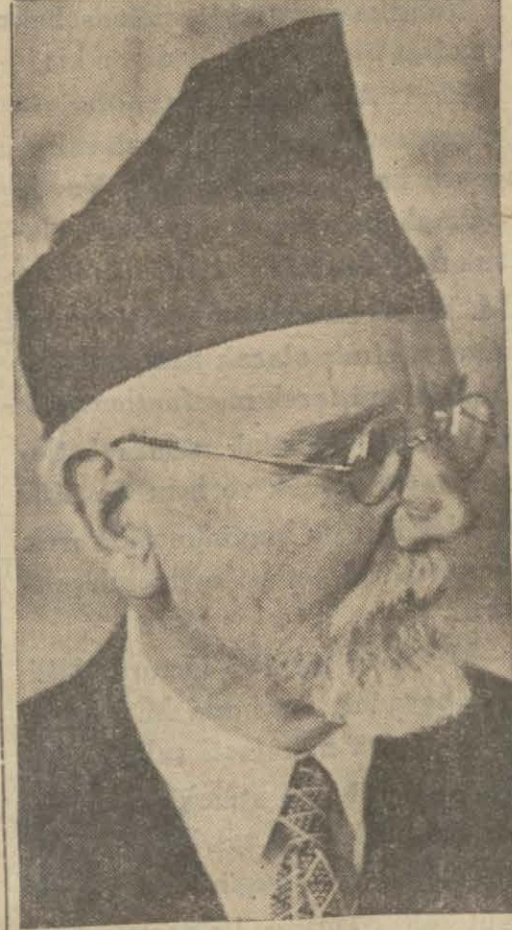
Sitaviskynin çekleri

Paris 15 (A.A.) — Staviskynin akrabalarından bazı kimselerin evinde yapılan araştırmalar neticesinde, adliye memurları, yenden iki çek defterinin dip koçanlarını ele geçirmişlerdir.

Gene misak meselesi

M. Venizelos tenkitlerine devam ediyor

M. Venizelos'a göre Yunanistan hiç bir tehlikeye maruz değilmiş

M. Venizelos

Atina 15 (Hususî) — M. Venizelos, dün de Balkan misakına dair yeni bir makale neşretmiştir. Sabık başvekil bu makalede misakın aktini icap ettiren sebepler hakkında hükümetçe ileri sürülen delillere cevap vermektedir.

M. Venizelos'a göre Yunanistan hiç bir taraftan tehdit edilmeyordu. Hükümet mahafili tarafından ileri sürülen Selânik şehri, Arnavutluk cihetinden Yunan - Yugoslav misakile emniyette bulunuyordu. Yunan - İtalyan misakı da şimal tarafından Selâniği temin ediyordu. En nihayet Türk - Yunan misakı, Yunanistanın Bulgaristan cihetinden olan şimali şarkî hudutlarını koruyordu. Velhasıl

[Devamı 2 inci sahifede]

POLİTİKA

Venizelos yazıyor

M. Venizelos, kolları sıvamış, Balkan misakı aleyhinde çala halem yazıp duruyor...

Yunan Mebusanı ve Âyanı misakı tasdik ettikten sonra, bu neşriyatın faydası nedir?

Bizce faydası değil, zararı vardır: Balkan misakını, Yunan cephesinden zayıf gösterir, Yunanistan'a karşı emniyet azalır.

İzah edelim.

Venizelosun iddiası şudur:

Eğer, günün birinde, İtalya Yugoslavyaya harp ilân eder, ve meselâ Bulgaristan da İtalyanın mütefiki olarak Yugoslavyaya toaruz ederse - Balkan misakı mucibince - Yunanistan, Bulgaristanı tazyik edecek.

Böyle bir ihtimal karşısında M. Venizelos korkuyor ki İtalya, Yunanistanı düşman addederek harp ilân etmesin...

«Türkiye ile dostluk itilâfımız bize Trakya hudutlarımızı zaten temin ediyor. Balkan misakı başınıza bir İtalya belâsı çıkarabilir. Buna ne lüzum vardı?» diyor.

M. Venizelos'a şu suali soralım: Yugoslavya ile tahmin ettiği hadise, farzı muhal olarak Türkiyenin başına gelse, ve Balkan misakı olmasa, sırf Türk - Yunan itilâfı mucibince, Yunanistan Bulgaristanı tazyika mecbur oluyacak mı? Yunanistan: «Ben İtalyadan korkarım, bu işte yokum!» mu diyecek?

O halde, sade Balkan misakı için değil, Türk - Yunan anlaşması için de (İtalyanın işe karışması ihtimali olan her hadisede) Yunanistanı hiç hesaba katmamak mı lüzum gelecek?

Bereket versin ki bu meselede Venizelos yalnızdır ve Yunan ekseriyeti ve hükümeti böyle düşünmüyor.

Politikacı

Tersine dünya!

Paris moda gazetelerinden: «Bu sene Avrupada Japon modası hâkimdir...»

Tokyo moda gazetelerinden: «Bu sene Japonyada Avrupa modası hâkimdir...»

Gazi Hz. Balıkesire vasil oldular

Şehir donandı, halk şenlik yapıyor

Balıkesir 15 (A.A.) — Geceyi Çanakkaleden geçiren Reiscumhur Hz. bugün saat 13,45 te otomobile hareket etmişler ve Balya üzerinden saat 19 da Balıkesire muvasalat buyurmuşlardır. Kilotrelerce uzaklardan yollara toplanan ve bir çok taklar yapan köylüler, Pazar köye inen Bigahlar ve Balya halkı coşkun tezahüratta bulunmuşlardır.

Şehir haricine çıkan halk ve mektepliler tarafından pek mühim istikbal merasimi yapıldı. Reiscumhur Hz. otomobillerinden inerek halk arasından yaya olarak geçtiler. Hatırlarını sordular iltifat buyurdular.

Risicumhur Hz. şehrin haricinde toplu olarak bulunan garnizon kıtaatını da teftiş etmişlerdir.

Şehir donanmış şenlik yapılmaktadır.

Büyük bir ziyâ

Berlin sefirimiz Kemaleddin Sami paşa vefat etti

Berlin büyük elçimiz Kemaleddin Sami paşaya midesinde mühim bir ameliyat yapıldığını yazmıştık. Dün Berlinden gelen bir telgrafnameye göre Kemaleddin Sami paşa saat biri çeyrek geçe vefat etmiştir.

Kemaleddin Sami paşanın vefatı her tarafta ve bilhassa Ankara'da büyük bir tesir husule getirmiştir. Merhumun cenazesi memleketimize getirilecektir.

Kemaleddin Sami paşa kıymetli ve fedakâr bir asker, çok nazik bir diplomat idi. Vatan müdafası için muhtelif harplerde çok fedakârane çarpmıştır. Bir çok defalar ön saflara giderek neferlerle harbe iştirak etmiştir.

Balkan harbinde sağ elini kaybetmiş, umumî harpte 13 yerinden yaralanmış, istiklâl harbinde de 22 yara almıştı. Bu kıymetli askerın vefatı büyük bir ziyadır. Keder içinde bulunan ailesine samimî taziyelerimizi beyan ederiz.

Tütün kongresi

Kongre Celâl beyin nutkile açıldı, müzakereye başladı

Ankara — Tütün kongresi dün saat 17 de halkevinde toplanmıştır. Kongreyi açan iktisat vekili Celâl bey bir nutuk söylemiştir. Celâl bey nutkunda demiştir ki:

— Memleketimizde tütün alım ve satımında yer bulan iskonto ve iskarta muamelelerini menfiate uygun bulmuyoruz. Muhterem arkadaşlarımdan istenen yüksek hizmet tütünün çiğden tüccar eline gelinceye kadar olan muamelelerini, gayri tabii iskonto ve iskarta tatbikatından kurtaracak yollar bulup tesbit etmektir.

Dünkü kongrede Gazi, İsmet ve Kâzım paşa Hz. ine tazimat telgrafları çekilmiş kongre umumî reisliğine iktisat vekili Celâl bey, umumî kâtipliğe türk ofis muavinlerinden Halûk bey seçilmiştir. Kongreye birçok vekil ve mebuserlar gelmişlerdir.

Bu Sabahki Telgraflar

M. Yevtiç hareket etti

Ankara'da Balkan meseleleri ve Yunanistanın vaziyeti müzakere edilecek

Belgrat 15 (A.A.) — Hariciye nazırı M. Yevtiç bu akşam saat 15,40 treni ile Ankara'ya hareket ediyor.

Politika gazetesi bu münasebetle yazdığı bir makalede diyor ki:

Kral Aleksandr hazretlerinin geçen son bahardaki seyahatinden sonra hariciye nazırı M. Yevtiç de muharebeden beri ilk defa olarak dost Türkiyeyi ziyaret ediyor. M. Yevtiç bu seyahati ile hem iadei ziyaret etmiş olacak hem Balkanlardaki müşterek menfaatlere müstenit olan dostluk münasebetlerini teyit edecek ve hem de türk meslekdaşı ile bugünün müşterek meselelerini tetkik edebilecektir.

Mebusan meclisi huzurundaki son beyanâtı sırasında M. Yevtiç Yugoslavya hükümeti sulhü en iyi surette temin etmek ve istikbalde samimî bir teşriki mesaide bulunmak için bugünkü milli ve müterakki Türkiye ile dostane münasebetler tesis etmiştir, demiştir. Bu sefer de hariciye nazırının, Tevfik Rüştü beyle görüşerek Türkiye - Yugoslavya münasebetlerini daha vazih ve daha kuvvetli bir şekle getirmek, Balkanlardaki

vaziyeti tahkim için dostane teşriki mesai esaslarını kurmak fırsatını elde edecektir. Bu mesai iştiraki diğer Balkan milletleriyle teessüs etmiş olan mesai iştiraki prensipine tevafuk etmektedir.

Yunanistanda Balkan misakı hakkında M. Venizelosun açtığı ve bugün de devam ettirdiği münakaşa neticesi olarak tahaddüs eden nazik vaziyetler şüphesiz Ankara müzakerelerinin mevzularından birini teşkil edecektir.

Yunanistanın Balkan misakına, daha doğrusu bu misakı imza etmiş olanlara karşı olan vaziyeti, eski başvekilin harekâtile kendisinin sürüklenmiş olduğu bu gayri tabii vaziyetin aydınlatılması zaruretini ortaya çıkarmıştır. Türkiye ve Yugoslavya hariciye nazırları bu meseleyi Ankara'da münakaşa edecek, karşılıklı vaziyetleri esaslı bir surette tesbit etmek âti-deki siyasetlerinin ona göre inkişafı yollarını aramak fırsatını bulacaklardır.

Türkiye ve Yugoslavya coğrafi vaziyetleri itibarile Avrupanın bu kıtasında sulhü muhafaza için müsmir bir surette tevhibi mesai etmekle mükellef bulunuyorlar.

Sulhü ve intizamın teminini is-

tihdaf eden bu siyaset Türkiye için bilhassa Sovyet Rusyanın Avrupa hudutlarında sulh ve nizamın muhafaza siyaseti ehemmiyetile tavazzuh eden son beynelmil taahhüdattan biri bütün bütün haizi ehemmiyetidir.

Tevfik Rüştü bey M. Mussolini tarafından Türkiyenin Roma sefirine vukubulan beyanâtı efkârı umumiyeye arzetmekle pek güzel hareket etmiştir. Endişe verici emellerin bilhassa Romadan bahsettiği malûm olduğuna göre bunların hiç olmazsa resmen tahdit ve tazvih edilmesi şüphesiz ki, bir faydadır. Alelhusus ki, M. Venizelosun bugünkü tarzı hareketi M. Mussolininin son nutku hakkındaki izahatından çıkan ve İtalyanın müsemleke siyaseti hususundaki niyatını gösteren tatminkâr sözleri bile teyit edecek mahiyet arz etmektedir.

Tevfik Rüştü bey M. Yevtiç bütün ihtimalleri göz önünde kaybetmiyerek bu mesele hakkında teferruatına varıncaya kadar anlaşmak imkânını elde edebilecekler ve Balkanlardaki sulhü ve bugünkü nizamı zaman altına almak için yıkılmaz bir azimle hareket edeceklerdir.

M. Troçki

Korsika adasından Paris civarına kaçmış!

Paris 15 (A.A.) — Gazetelerin haber verdiklerine göre, Fontenblö civarındaki esrarengiz Berbizon köşkünde zabıtaca araştırmalar yapılmıştır. Sahibinin şüpheli işlerde bulunduğu ve hattâ belki casuslukla alâkadar olduğu hissini veren bu ormanla muhat esraralût yerde, zabıta, bula, bula halk komiseri M. Troçkiyi bulmuştur. Ancak Korsika adasında oturmağa mezun bulunan M. Troçki, meğerse, gizlice buraya gelerek yerleşmiş.

Mumaleylehin tekrar Korsikaya avdetini temin etmekle iktifa olunacağı zannediliyor.

Paris 15 (A.A.) — M. Troçki, beyaz Rusların intikamından korktuğu için gizlendiğini söylemiştir.

Tahkikata memur olan zat, köşke girdiği zaman, M. Troçkiyi, evin en üst katında ve yazı masasının önünde, sağında ve solunda birer rüvelver olduğu halde bulmuştur.

Arabistanda sulh müzakeresi

Kahire 16 (A.A.) — Yemen İmamı, Hicaz kralı İbnissuuda sulh teklifinde bulunduğundan, İbnissuut Bahriahmer sahilleri boyunca ilerilemekte olan Hicaz kıtaatına durmalarını emretmiştir.

Çilekköy, Kirazköy

Şehir meclisinde âzadan ve Halkevi reisi Ali Rıza bey tarafından bir takrir üzerine Bağaz-çindeki (Arnavutköy) ünün (Çilekköy), Beykoz civarındaki (Polenez) köyünün de (Kirazköy) denilmesine karar verilmiştir.

10 aylık varidat

Maliye vekâleti tarafından hazırlanan mükayeseli cetvel

Ankara 15 (A.A.) — İçinde bulunduğumuz mali senenin mart ayı nihayetine kadar muhtelif vergilerden tahsil edilen 10 aylık varidat yekûnu ile geçen mali senenin aynı aylarına ait tahsilâtı mukayeseli olarak aşağıda bildiriliyor:

	1933	1932
Arazi vergisi	3,716,000	4,023,000
Bina vergisi	3,185,000	3,450,000
Hayvanlar	10,291,000	10,818,000
Kazanç	10,367,000	10,166,000
Veraset	361,000	438,000
Gümrükler va.	30,864,000	32,665,000
Muamele vergi	11,581,000	9,794,000
Dahili istihlak	3,919,000	2,462,000
Av vergisi	2,630,000	308,000
Nakliyat	544,000	651,000
Damga	4,596,000	4,483,000
Tapu hasılatı	937,000	1,118,000
Mahkemeler	713,000	834,000
Pasaport	520,000	497,000
Mülga vergi tah.	33,000	164,000
İnhisarlar has.	23,875,000	25,734,000
Devlet orman.	1,464,000	1,189,000
Satılacak emlak	1,101,000	1,382,000
Fenerler has.	572,000	553,000
Askerlik bedel.	801,000	991,000
Cezalardan	915,000	827,000
Müteferrik has.	1,026,000	1,002,000
Fevkalde vari.	661,000	605,000
Sair vari.	5,229,000	5,307,000
Buhran vergisi	8,577,000	8,583,000
Müvazene var.	12,578,000	12,046,000

Ergani istikrazı

Ankara 16 — İkramiyeli Ergani istikraz tahvilleri A tertibinin ikinci ve B tertibinin birinci keşidesi bugün Cumhuriyet Merkez bankasında yapılacaktır.

Adliye vekili cevap veriyor

Ankara 16 — Kocaeli Mebusu Sırrı Beyin Amerikalı müflis İnsull hakkındaki şifahi sual takririne adliye vekili bugün Mecliste cevap verecektir.

Esnaf bankası

Şehir meclisinde büyük gürültüler oldu

Dün şehir meclisi toplanmıştır. Toplantıda mezbaha resminin kilo başından alınması meselesi konuşulmuştur. Bu için bazı tedbirlere ihtiyacı olduğu ileri sürülerek şimdilik gene hayvanlardan resen resim alınmasına karar verilmiştir.

Bundan sonra âzadan Galip Bahtiyar beyin esnaf bankası hakkında yaptığı tetkikatın raporu okunmuştur. Bu raporda Esnaf bankasının beş senelik muamelesinde ciddiyet olmadığı, banka idaresinin vazifesini yapmadığı ve bankanın 400 küsur bin lirasının oraya buraya dağıtıldığı bildirilmektedir.

Rapor toplantıda büyük münakaşalara sebebiyet vermiş, âzadan Hikmet B. bu işin tıpkı Stavisky meselesine benzediğini söylemiştir. Cevdet Kerim bey banka ile belediyenin alâkasının kesilmesini ve bu vaziyetin müsebbiplerinin meydana çıkarılmasını teklif etmiştir. Bu teklif kabul olunmuştur.

Şehir meclisi müddetini bitirmiş ve dağılmıştır.

Askerî tekaüt kanunu

Ankara 15 — Milli müdafaa vekâleti askerî tekaüt kanununun tadili hakkında bir lâyiha hazırlamış ve lâiyhayı icra vekilleri heyetine sevk etmiştir.

Lâyihaya göre asker, kâkim, diğçi ve eczacıların tekaütlük müddetleri bundan sonra, şahadetname aldıkları tarihten başlamayacak nasp tarihinden başlayacaktır.

M. Venizelos

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Yunanistan, her cihetten müemmen bir vaziyette bulunuyordu.

Akdenizdeki Bulgar mahreç meselesine gelince, Yunan hariciye nazırı M. Maksimos, İtalyanın mahreç meselesinde Bulgaristanı himaye ettiği hakkındaki telkinlere inanmak suretile isticlal göstermiştir. Bu, Sofyayı ziyareti esnasında, oradaki İtalyan sefiri tarafından İsmet paşaya dermeyan edilmiş basit bir temenniden ibaretti. İsmet paşa Ankara'ya dönüşünde, bunu İtalyan sefirine söylediği zaman İtalyan sefiri, hükümeti metbuasının böyle bir telelifte bulunmamış olduğunu ve bunun Sofyadaki İtalyan sefirinin şahsi bir mütaleasından ibaret bulunduğunu cevabını vermiştir.

M. Venizelos, makalesine devam ile diyor ki:

«Eğer Bulgaristandan bu derece korkuyorsak, Türkiye, Yunanistan ve Bulgaristan arasında icabında daha geniş bir mahiyet alabilecek olan bir üçler misakı aktetmek suretile, mutmain ve müsterih olabiliriz.

İtalyanın muahedelerin tadili noktai nazarını terviç ettiği ve Bulgaristanın arazi müddeiyatını himaye ettiği doğrudur. Bütün bu vaziyet, ahvali istediği gibi göstermek suretile Yunan hariciye nazırını iğfal eden bir Yunan hariciye memurunun yüzünden tahaddüs etmiştir. Eğer bu memur, başka bir memlekette bulunsaydı, takibata uğrıyacaktı. Halbuki Yunanistanda hâlâ bu memur, mevkiini muhafaza ediyor.»

M. Venizelos, bu sözleri ile Yunan hariciye nazırının kalemi mahsus müdürü M. Pipinelli'yi iyma ediyor.

Japon filosu

Misafirlerimiz bu akşam hareket ediyorlar

Birkaç gündüberi şehrimizde bulunan Japon filosu bugün hareket edecektir. Japon misafirlerimizin şerefine dün saat üçte vilâyet tarafından Perapalas otelinde bir ziyafet verilmiştir. Vali muavini Ali Rıza bey ve Japon amirali bu münasebetle nutuklar irat etmişlerdir.

Dün akşam da Japon sefiri tarafından Tokatlıyan otelinde bir ziyafet ve bir balo verilmiştir.

Bugün amiral tarafından gemide bir öğle ziyafeti verilecektir.

Kâğıt fabrikası

Sekiz ay içinde inşaat bitecek

Ankara 16 — Sumer Bank tarafından kurulacak olan 4 fabrikadan pamuklu mensucat fabrikasının inşaatına Kayseride başlanmıştır. Nazillide kurulacak ikinci pamuklu fabrikasının da bütün inşaatı bitmiştir. Üçüncü pamuklu fabrikası için Konya Ereğlisinde tetkikat yapılmaktadır. Bu üç fabrika 935 senesi iptidasında işlemeğe başlayacaktır.

Kâğıt fabrikasının ihalesi bitmiştir. Fabrika sekiz ay içinde yapılacaktır. Bunlar için lazımlı gelen makineler yakında Rusya'dan gelecektir.

İspanyada cumhuriyet bayramı

Sevil 15 (A.A.) — Dünkü cumhuriyet bayramı esnasında faşistler tarafından ika olunan hadiseler üzerine 116 kişi tevkif olunmuş ve bunlardan yalnız kırk bilâhare salıverilmiştir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Asıl mücadele

İktisadî buhranı arttıran sebeplerden biri ahlâk buhranıdır. «Ahlâkla iktisat arasında ne münasebet var?» diyeceksiniz. Vardır.

İhtimâî hayatta hiç bir hadise sadece maddî değildir. Bilâkis, cemiyetlerde manevî hadiseler maddiyata hâkimdir.

Ahlâk buhranı olmasaydı iktisadiyat daha çabuk düzelirdi.

Dolandırıcılar, müflisler, hilekârlar, kaçakçılar, dalaveracılar, simsarlar, bankerler buhranın uzamasına sebep oluyorlar. İtimadı azaltıyorlar, hayatı pahalılaştırıyorlar.

Kendimize bakalım:

Hiç bir devirde ticaret ahlâkı, ticaret namusu bu derece bozulmamıştı.

Ticaret ve iş hayatında desise, hile hüner oldu. Hiç bir memlekette iptidai maddeler, bilhassa gıdaya ait şeyler bizdeki kadar ucuz olmadığı halde, bu derece pahalı memleket kalmamıştır. Londra ve Pariste bile geçim İstanbul ve Ankaradan ucuzdur.

Müstahsil her şeyi yok pahasına satıyor. İkinci elde on misli fiyat biniyor.

Şu okka ve kilo meselesine bakınız: Eskiden bir okka malın fiyatı ne ise şimdi bir kiloya aynı parayı alıyorlar.

Bir gün Berlinde bir mağazaya girdik, bir şey alıyorduk. Satıcı aynı maldan bir kaç parça çıkarıyordu. Bir kısmı daha ucuz, diğerleri daha pahalı idi. Farkın sebebini sorduk: «Bunlar eskiden kalmıştır, o zaman daha ucuz almıştık. Şimdi fiyatlar arttı. Fakat, eskiden kalanları gene eski fiyatlara satmaya mecburuz...» dedi. Ticaret ahlâkı buna derler.

Bizde de eskiden, esnafın, tacirin hiç sarsılmaz bir namusu ticarisi vardı. Şimdi müşteriyi aldatmak, malları tağşiş etmek, sahte mal sürmek âdet oldu.

Bu ahlâkî düşkünlükten memleketin gördüğü zarar, buhranın mazarratlarından bin kat fazladır.

Buhranla değil, ahlâksızlıkla mücadeleye girişmeliyiz.

Akşamcı

Bir kaçakçı yakalandı

Recep isminde biri sandalla Beşiktaş iskelesine gelmiş ve elinde bir bavulla sandaldan çıkıp yürümeye başlamıştır. Bu sırada iskelede dolaşan polisleri gören Recep şüpheli bir vaziyette savuşmak istemiştir. Bundan büsbütün şüphelenen memurlar Recebi yakalamışlardır. Elindeki bavul açılınca içi kaçak çakmak, kâğıt ve saire ile dolu olduğu görülmüştür. Recep mahkemeye teslim edilmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

Memba suları

Belediye bu sene memba sularını ıslah edecek

Terkos suyunun miktarını çoğaltmak ve İstanbulun su ihtiyacını tamamiyle temin etmek üzere belediyenin sarfettiği gayretlerden sırası geldikçe bahsediyoruz. Belediye, yalnız Terkos suyu ile değil halkın içtiği memba sularıyla de yakından uğraşmak, bu suretle su işlerini iki baştan halletmek fikrindedir. Binaenaleyh bu sene belediye fen heyeti memba sularıyla de yakından alakadar olacaktır. Esasen İstanbul sularını yakından tetkik eden Viyanalı su mühassıs M Felennerin memba suları hakkında da bir raporu vardır. Mühassıs bu raporunda İstanbuldaki muhtelif memba sularının gerek miktarlarını çoğaltmak, gerek mecralarını ıslah etmek üzere yapılacak tesisattan çok esaslı surette bahsetmiştir. Belediye memba sularını ıslah etmekle beraber memba suyu satışını da halka emniyet verici bir surette inzibat altına almak niyetindedir.

Haydarpaşa köprüsü

Muhiddin bey bu köprünün de inşasını temin edecek

Haydarpaşada tren hattı üzerindeki geçit yerinde yapılacak köprü için belediye üç sene süre ile bütçesine otuz bin lira koyduğu halde, devlet demiryolları bu tahsisatı tefrik etmediği için bu köprünün inşası sürüncemede kalmıştı.

Haber aldığımız göre Ankarada bulunan vali ve belediye reisi Muhiddin bey şehre ait işler sırasında bu köprünün de bir an evvel inşasını temin etmek üzere hükümetin muvafakatini alacaktır.

Bu takdirde devlet demiryolları da tahsisat ayıracak ve köprünün inşasına hemen bu sene başlanacaktır.

Memurları tahkir

Kumkapıda oturan Agop isminde birisi uzun zamandan beri yol vergisini vermemiş, bunun üzerine kanunen memurlar hacize gitmişlerdir. Agop memurları görünce derhal kapının önüne çıkarak küfür etmeğe başlamıştır.

Bunun üzerine polis müdahale etmiş ve kendisi yakalanarak adliyeye verilmiştir.

Edirnekapı yolu

İstanbulda nümune addedilmeğe değer

Edirnekapı ve Topkapı haricindeki surlardan başlayarak Eyibe kadar uzanmak üzere inşasına başlanan büyük yolun inşa tarzı şimdiye kadar İstanbul civarında yapılan bütün yollardan farklı ve nümune addedilecek mahiyettedir.

Şimdiye kadar yapılan bütün şoseler yalnız vesaiti nakliyenin geçeceği düşünülerek inşa edilirdi. Halbuki surlar haricindeki otuz metre genişliğindeki bu asfalt yol için ayrıca yaya kaldırımını tefrik edilmiştir. Bu yol, İstanbul civarındaki yolların en mükemmeli olacak, en son sistem inşaat tarzına göre yapılacaktır.

Kundra yüzünden

İbrahim efendi ağır surette yaralandı

Karagümrükte oturan İbrahim efendi isminde birisi dün akşam üzeri Mercanda kunduracılık yapan eski ahbablarından Onnik ustanın yanına gitmiş. O sırada handa çalışan Muhiddin isminde birisi de gelmiş ve kundura işleri etrafında konuşmaya başlamışlardır. Bir aralık İbrahim efendi dükkândaki kunduralara baktıktan sonra hiç birinin iyi olmadığını söylemiştir.

Yaptığı ayakkabının beğenilmemesinden fena halde hiddetlenen Muhiddin bu ehemmiyetsiz hadiseyi bahane ederek kavga çıkarmıştır.

Kavga arasında Muhiddin bir aralık cebinden sivri bir bıçak çıkarıp İbrahim efendinin karnına saplamıştır. İbrahim efendi ifade veremeyecek bir halde hastaneye kaldırılmış, Muhiddin de yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Şehrin temizliğine dikkat edilecek

Belediye, şehrin temizliğine azami derecede ehemmiyet vermeğe karar vermiştir. Bu maksatla şehir çöpçüleri hergün evlere muntazaman uğruyarak biriken çöpleri alacaklardır. Bu hususta hiç bir şikâyete mahal verilmeyeceği çalışılacaktır.

Anonim ve kooperatif şirketler

Şehrimizdeki anonim şirket ve kooperatiflerin senelik umumî heyet içtimaları ekseriyet itibarile bitmiştir. İchtimalarda bulunan komiserler, şirketlerin bir senelik vaziyeti hakkında raporlarını hazırlıyorlar. Bu raporlar Türk ofisi neşriyat şubesi tarafından neşredilecektir.

Fındıklı lağımları

İnşaat plân dairesinde devam ediyor

Beyoğlu semtindeki kanalizasyon için şirketin yaptığı plân üzerine Fındıklıda tesisata başlandığını yazmıştık. Fındıklıda bazı yerlerde lağım mevcut olmadığı gibi, bazı yerler de bozuk ve ıslaha muhtaç bir halde bulunmakta idi. Şimdi yapılan tesisat sayesinde buranın lağımları muntazam bir hale konulacak ve bu havalide her sene görülen tifo ve emsali gibi hastalıklar ile fazla yağmur zamanında caddeyi basan sellerin önüne geçilecektir.

Fındıklıdaki büyük lağım ikmal edildikten sonra Cihangir, Kasımpaşa ve Dolapdere lağımları yapılacaktır.

Belediye, bundan başka bu sene Kurbağalıdereyi de temizletmek fikrindedir. Bu suretle bu yaz İstanbuldaki açık lağımardan bir çoğunun kapatılması sayesinde şehrin sıhhati korunmuş olacaktır.

Tavuk çalanlar

Zabita üç kadını cürmü meşhut halinde yakaladı

Zabita Elif, Güllü ve Nuriye isimlerinde üç tavuk hırsızını cürmü meşhut halinde yakalamıştır. Bu üç kadın evvelki gün Yedikule civarında rum hastanesinin bekçisi Mehmet çavuşun kulübesine sokulmuşlar, ve ikisi Mehmet çavuşu lakırdıya tutmuşlardır.

Mehmet çavuş, dilenmek bahanesiyle yanına sokulan kadınları dinlerken diğer arkadaşları da tavuk kümesine girerek içerideki tavukları yakalayıp çuvala doldurmuşlardır.

Bu sırada çuvaldaki tavuklar bağırmağa başlamışlardır. Tavuk sesini duyan Mehmet çavuş derhal işin farkına vararak kadınların araklarına düşmüşse de yakalayamayacağını anlayınca polise haber vermiştir.

Zabita memurları biraz sonra bu üç hırsız kadını yakalamıştır.

Belediye şubelerinde faaliyet

Her belediye şubesi malî sene sonu yaklaştığı için tamirat ve inşaat müteallik işlerini önümüzdeki ayın sonuna kadar ikmal edecektir. Bu suretle bu seneye ait işlerin gelecek seneye devredilmesine çalışılacaktır.

Bir çırpıda

Boğaza tünel

Şehir plânını hazırlayan mühendislerin raporlarında gayet dikkate şayan taraflar var.

Bunların içinde bir tanesi pek garibime gitti. Boğaziçine deniz altından tünel inşası..

İnsaf!.. Boğaza da tünelle gidilir mi?

Boğazın güzelliği, manzarası, havası bütün dünyaca meşhurken sen bu manzarayı, bu güzelliği bırak ta karanlık bir tünele gir ve böylece Boğaza git..

Boğaza tünelle gitmek - hele bir yaz gecesi, bir mehtap gecesi - günahdır yahu..

Şair iş buldu..

Dün genç bir şairle bir ressam rasgeldim. Eski kılık kıyafetlerini atmışlar, yepyeni giymişlerdi. Keyifleri yerindeydi..

— Hayrola?, dedim.

— İş bulduk!.. diye gülümsediler.

— Mükemmel!..

— Çikolata kâğıtlarının içine şiir yazıyorum.

— Ben de resim yapıyorum.. Yaşasın sanat, yaşasın ticaret!..

Hey gidi hey.. Çikolata yiyen küçükler sanatı, şiiri, resmi himaye ediyor..

Hamallık !..

Tünelde bir genç yanıma oturdu. Parmağında iki yüzük vardı. Baktım. İki yüzüğün taşları mübalâğasız yarım parmak büyüklüğündeydi. Parmakları bu kaldırım taşını andıran kocaman yüzükleri taşımak için müşkülât çekiyor gibiydi.

Arkadaşım:

— Amma züppelik!.. diye fıldırdı..

Gülümsedim:

— Hayır. Amma hamallık..

Hikmet Feridun

Zam tasavvurundan vaz geçildi

Şehrimizdeki soğuk hava depoları, peynir, yağ gibi mevadin muhafaza ücretlerine zam yapmağı tasavvur etmişlerdi. Tüccarın şikâyeti ve belediye iktisat müdürünün tahkikatı üzerine, bu zam tasavvurundan vazgeçilmiştir.

Tasavvura göre, bir teneke peynirin muhafaza ücreti 25 kuruştan 51 kuruşa kadar çıkacaktı.

Yedi randevu evi kapatıldı

Polis ikinci şube zabıtaî ahlâkiyesi evvelki gece Beyoğlundaki şüpheli yerlerde araştırma yapmıştır. Bu araştırmada Taksim ve Tarlabası civarında yedi evde gizli randevu yapılmakta olduğu tesbit edilmiştir.

Evler kapatılmış, içlerinde bulunan kadınlar muayeneye sevk edilmişlerdir. Ev sahipleri adliye verilmişlerdir.

Amca bey lokantada !..

— İktibas ve tercüme hakkı mahfuzdur —

A. B. — Vay kurnazlar vay!.. Kuzu diye bana deve eti yedirdiniz ha?..

Garson — Haşa Amca beyim!.. Cenabınıza takdim ettiğim et hasbehas kuzu idi..

... Hattâ âcizane kendi elimle kasaptan almış, getirmişim..

... Rica ederim, biçare kuzuyu nasıl oloor da koskoca deveye benzetoorsunuz?

A. B. — Hesap meydanda: Bir porsiyon et 30 kuruş olduğuna ve bir kuzudan da - evellallah - 100 porsiyon çıkardığınıza göre hasılı zarp bir deve eder!..

İttihat ve Terakki tarihinde esrar perdesi

Yakup Cemil niçin ve nasıl öldürüldü

Muharriri: M. R.

Hüseyin Cahit bey, muhatabını bir müddet teskin ve teselli ettikten sonra gülerek dedi ki:

— Senin haberin yok paşa!.. Sen yalnız onun hayatını kurtarmadın. Enver paşa için kendi hayatını da tehlikeye koyarak onu kurtardın!..

Cemil paşa, merakla sordu:

— Nasıl? Anlıyamadım..

“Eyyvah, dedim, Envere bir şey olursa Cemil de gitti!..”

— Şimdi artık bu, bir hikâye oldu. Bak, izah edeyim: Enver paşaya ameliyat yapacağım gün Talât ve diğer vükelâdan bazılarıyla hep beraber hastaneye gittik. Sen yukarı kata çıkmış ve ameliyat salonuna girmiştin. Biz, hepimiz bir odada ameliyatın neticesini merakla bekliyorduk. Çünkü siz hekimler ameliyatın tehlikeli şerait altında yapılacağını ve ameliyatın vaktini geçirdiğini söylemiştiniz.

Tam bu esnada odanın kapısı birdenbire açıldı. İçeriye hiddet ve telâş içinde elinde rovelverle bir zabıt girdi ve hepimize hitaben dedi ki: «Hayatımı kendi uğurunda feda etmeğe yemin ettiğim Envere şimdi ameliyat yaptırılmıyosunuz.. Şayet, bunun neticesinde onun hayatına, vücuduna zerre kadar bir tehlike gelirse, ameliyatı yapan kim ise onu şu elimdeki silâhla hemen öldüreceğim!.. Bunu iyi biliniz!»

Talât, bu zabite teminat vermek istedi, bir tehlike olmadığından bahsetti. Fakat ben içimden: «Eyyvah, dedim, Envere bir şey olursa Cemil de gitti!»

Cemil paşa, Hüseyin Cahit beyin bu eski hikâyesi üzerine merakla sordu:

— Bu zabıt kimdi?

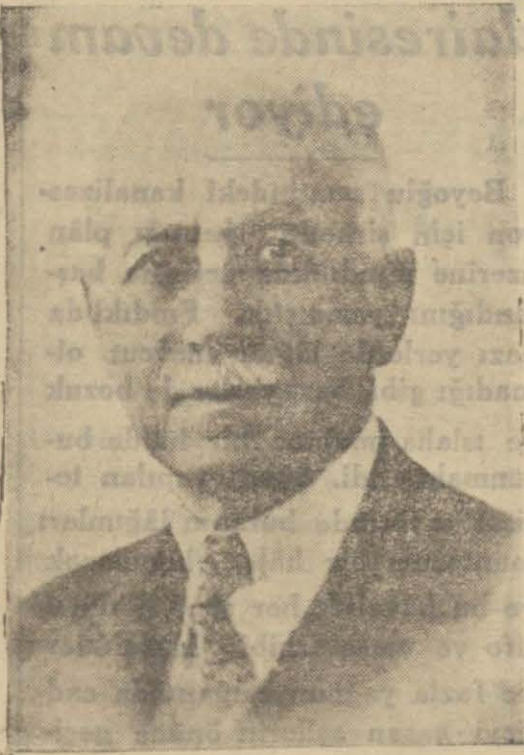
— Yakup Cemil.. Meşrutiyet bidayetinde İttihat ve Terakki murahhaslarından..

Cemil paşa geniş bir nefes aldı.. Bir an için gözü önünden Enver paşayı nasıl tehlikeli şerait dahilinde ameliyat yaptığını geçirdi. Anladı ki, vaziyetin ehemmiyetinden o zaman gafil olarak hayatını tehlikeye atmış bulunuyordu. Halbuki Cemil paşa, emin ve müsterih olarak ameliyatla meşgul bulunduğu halde hiç haberi yoktu ki ameliyat masası başında bir hayatı kurtarmak isterken, kendi hayatı etrafında bir ölüm kanatlanmış dolaylıydı!..

Tevakkeli Enver beyin ameliyat olacağını haber alan Sultan Reşat, bu ameliyatın Cemil paşa tarafından yapılmamasını tembih etmemişti. Galiba padişahın kuşkulandığı, evvelden bildiği bir şey vardı? Cemil paşa bidayette bu ameliyatta yalnız seyirci kalmak istediği halde Talât bey ısrar edince mukavemet edememişti.

Yakup Cemil idealist mi idi?

Bu vaka da gösteriyor ki Yakup Cemil bey, kendi inandığı, kendince muhterem ve mukaddes bildiği maddî, manevî varlıkların - ister bir şahıs, ister bir mefhum olsun - vaziyetine halel ve tehlike geleceğini takdir ve tahmin edince, derhal ortaya atılarak müdahale ediyor ve hattâ, kendi haya-

Yaptığı ameliyat neticesinde Enver beye bir zarar geldiği takdirde Yakup Cemil beyin öldürmeğe karar verdiği operatör Cemil paşa

tinin, istikbalini tehlikeye koymaktan çekinmiyordu.

«İttihat ve Terakki» nin bu yılmaz fedaisinin şahsiyeti etrafında verdiği bu tafsilât ile anlaşılıyor ki Yakup Cemil bey, tabii bir mizacın fevkinde - tâbir caizse - nevi şahsına münhasır hususî bir hüviyete malikti. O, «İttihat ve Terakki» nin maddî, manevî varlığına bütün mevcudiyetini inandırmış, ittihatçılığın - kendine göre - icapları ne ise, yapmak ve başarmak için bir an kendisini feda etmekten çekinmemişti.

Acaba benliğindeki bu vasıflara göre Yakup Cemil, idealist mi idi?

Eğer bütün harekâtında nâzım olan tek bir gayesi, bütün hayatına istikamet veren ve muayyen düsturlarla izah edilebilen bir hedefi olaydı bu suale tereddüt etmeksizin müsbet cevap verilebilirdi. Ne yazık ki büyük bir mefkûrecinin fedakârlıklarına nazire olan maceralarile Yakup Cemil, nihayet fitri taşkınlığının esiri, gergin asabının zebunu idi! Lüzumundan fazla atılgan, biraz da basiret ve mantık hududu haricinde fevkalâde cesur, mazisi korkunç ve tehlikeli maceralarla dolu bu genç, sırf itidal hududunu aşan taşkın hareketlerinden dolayı deruhte ettiği vazifelerde uzun müddet kalamamış, nihayet umumî harp seneleri gibi azımkâr şahsiyetlere, fedakâr uzuvlara ihtiyaç görülen nazik bir zamanda bile kumandanları tarafından her vazifeden ve her yerden uzaklaştırılmıştı..

Bütün bu maceraların sonunda Kâğıthane sirtlarında bir manga askerinin yayılm ateşi ile dünyadan göçüp giden bu ateşli ihtilâlcî, işte bütün hayatını kan ve ateş dalgaları ve ihtilâl saraları arasında geçirmiş ve bu hüviyetile «İttihat ve Terakki» tarihinde dikkate değer bir sahifeyi işgal etmiş bulunuyor.

(Devami var)

Avdet

Tetkikat için Avrupaya giden çocuk hastalıkları mütehassısı Ali Şükrü bey İtalya, Fransa, Almanya ve Avusturya şehirlerinde tettebbuatını yaparak dünkü ekspresle şehrimize avdet etmiştir.

Hergün bir anket

(Bas tarafı 1 inci sahifede)

Yalnız bugün İstanbul belediyesinin en ziyade ehemmiyet verdiği şey yeni varidat membar bulmak meselesidir. Bırakalım erkekler hesapları, kitapları tetkik etsinler, rahat rahat şirket mukavellerindeki alacaklarımızı araştır-sınlar. Güzelleştirme, temizlik işlerine hanımlarımız baksınlar...

Meselâ bizde hâlâ sokaklar gayet iptidai bir tarzda süpürülüyor. Buna dair bir şey okudum. Viyanada sokaklar üstü kapalı makinelerle süpürülüyormuş, toz olmuyormuş... Bütün bunları tetkik edecek olan kadın âzadır. Geçen gün sokaktan geçerken sizi temin ederim ki, iki ökçem birden kırıldı. Sokaklarımızın bir çoğu bu derece biçimsiz ve çirkindir.

Bence şehrin pisliğinden, güzel olmamasından kadın âza mesuldür. Mecliste erkeklerle kadınlar arasında bir iş bölümü lâzımdır. Meselâ şimdi Adanın güzelleştirilmesi mevzubahis!.. Bunda da en büyük rolü kanaatimca kadın oynamalıdır.

Bundan sonra Nezihe Muhiddin hanımla erkek ve kadın neslinden bahsettik:

— Farkında mısınız?.. İnsanlar, bilhassa erkek nesli çok kavrukluyor. Uzun boylu, iri, geniş erkekler gün geçtikçe azalıyor. Yalnız bizde değil, bu galiba bütün dünyada böyle... Ben bir çoklarının bayıldıkları sinema artistlerine bakıyorum: Fernand Gravey ve ismini hatırlamadığım bir çok erkekler...

Bunların nerelerini güzel buluyorlar bilmiyorum... Ben insanların aynı zamanda hem kavrukluklarına, hem de gittikçe çirkinleştiklerine kaniim...

Bundan dolayıdır ki dünyanın bir çok yerlerinde nesli düzeltmek için çalışıyorlar. Yeni nesillere biraz boy, biraz omuz, biraz vücut vermeğe çalışıyorlar...

Söz dönüp doladı, gene mahut erkeklik ve kadınlık meselesine intikal etti. Nezihe hanım gülümse-di:

— Biliyor musunuz... Küçükken en imrendiğim şey erkeklikti. Erkek olmak için bayıldım. Küçükken alâimi sema altından geçmek için ne kadar yoruldum bilmezsiniz. Fakat geçmek kabil olmadı... Bazan kendi kendime düşünür, alâimi sema altından geçtiğimi farzeder, tahayyülâta dalarım. Ne hayaller kurardım. Ne hayaller...

Şimdi de eski «ah bir erkek ol-sam!» hulyası yerine «ah bir pi-yango çıksa!» diye tahayyülâta dalıyorum.. Hikmet Feridun

Edirne Türk kültür birliği

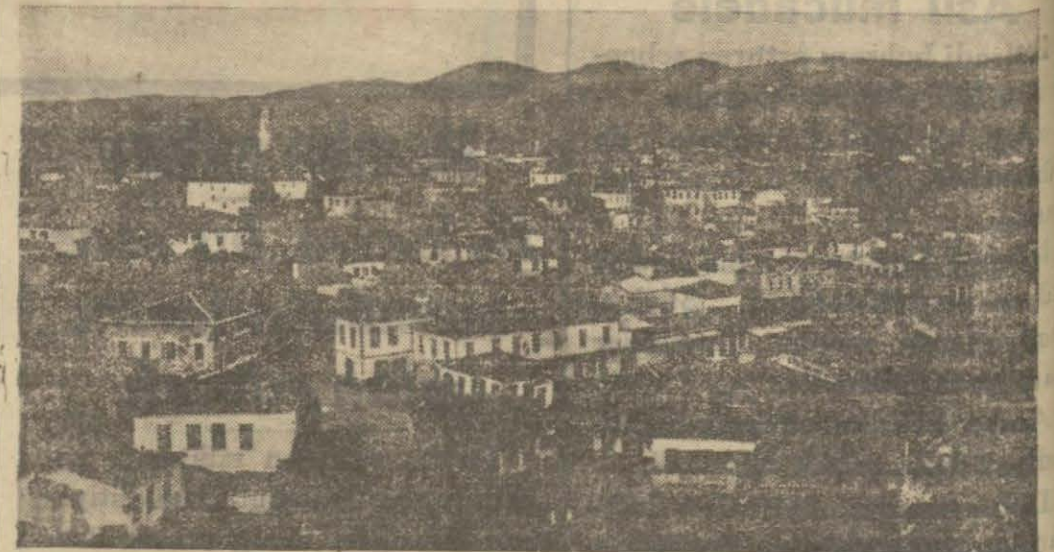
Edirne Türk Kültür birliği açılma merasimi münasebetile çekilen tazimat telgrafına cevaben Riyaseticumhur umumî kâtibi vekili Hasan Rıza bey tarafından birlik reisine atıdaki telgrafname keşide olunmuştur:

Avukat Hayim Behmoaras bey Edirne

Edirne'de açılma merasimi yapılan Türk Kültür birliğinin bildirdiğiniz gayesinden ve şahısları hakkındaki temiz duygularından Reiscumhur Hz. pek mütehasis oldular, memnuniyetle ve teşekkürlerle beraber muvaffakiyet dilediklerinin bütün âzaya iblağın emir buyurdıklarını arz ile tavassutunuzu rica ederim efendim.

Riyaseticumhur umumî kâtibi vekili Hasan Rıza

Seferihisar ziraî kooperatifi

Seferihisarın umumî görünüşü

Seferihisar 14 (Hususi) — Kazamız, ziraî kooperatifi, senelik içtimamı yapmıştır. Kooperatif 1933 senesinde 66, 188 lira ödünç para vermiş, mukabilinde 27,179 lira toplamış ve 39,009 lira bakaya kalmıştır. Bakayanın bu kadar çok olması müstahsilin elindeki mahsulün para etmemesinden ileri geliyor. Bir bakayanın üzerine yüzde on iki faiz ilâve edilirse, borç yekünü 43,697 lirayı tutuyor.

Kooperatif ortaklarından Mehmet bey, içtimada söz alarak bu

kadar borcun tahsili ancak borçluların emvaline müracaat etmekle kabil olabileceğini, fakat bunun da doğru olmayacağına göre, borçluların uzun vadeli taksitlere bağlanmasını, faiz miktarının da yarı yarıya indirilmesini temenni eylemiş bu temennisi umumî merkeze bildirilmek üzere kabul edilmiştir.

Müteakiben idare heyeti intihabatına geçilmiş ve âzalığa Süleyman, Kadı oğlu Ahmet, Etem, Yusuf Mehmet mürakipliğe de Mustafa Eşref, Hilmi bey ve efendiler seçilmişlerdir.

10 Beygir kuvvetinde ve resistanile birlikte bir elektrik motörü
Bir Şeker Öğütme Değirmeni
Kelepir fiatına satılıktır.
Tafsilât için Pangaltı posthanesi 46 numaralı kutu adresine
tahriren müracaat olunması. (15762)

Pek hoş gidecek bir müjde
SUMER SINEMASI
(Eski Artistik)
Bu Çarşamba matinerlerinden itibaren yaz tarifesine başlıyor
İkinci mevki 25, birinci ve hususî balkon 35,
lüks fotöy 50 kuruştur.
Programda: İKİ FİLM BİRDEN
NİL HAYDUTLARI
büyük bir aşk ve macera filmi ve
DÜNYAYI DOLAŞAN ŞARKI
Meşhur tenor JOSEF SCHMIDT tarafından
(15763)

19 Nisan Perşembe Akşamı
TÜRK SINEMASINDA YAŞAMAK İSTİYORUZ I..

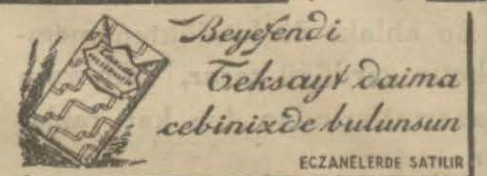
Fransızca sözlü
JAMES CAGNEY - MADGE EVANS

İslâhı nefis hapisanesinde isyan!.. Binlerce figüran-Dehşetli sahneler!..
(15757)

18 Nisan Çarşamba 21 de
FRANSIZ Tiyatrosunda
"İspanyol Caruso", su namile anılan meşhur tenor:
MIGUEL FLETA
Müstesna bir programla
Yalnız bir KONSER
verecektir. (15760)

Teşekkür

Ankaranın karlı bir gününde kaybettiğim ak saçlı, şefkat kaynağı - 3 Ordu kumandanı merhum Hafız Hakkı Paşa annesi - sevgili anneciğimin son saygı merasimine iştirak etmek suretile, bizzat, yazıları ile büyük acıma ortak olan hanımlara ve beylere teşekkür ederim. Topçu Yüzbaşı Süleyman Suavi

irtihal

Memleketimizin tanınmış ve büyük lokantacı Abdullah efendi son zaman da düşar olduğu hastalık neticesinde vefat etmiştir.

Türk mutbahında şerefli yollar açan ve bu san'atta bir tarih teşkil edecek olan merhum ahlak ve terbiye itibarile de sayanı takdir idi.

Cenazesi bugün saat 10 da Şişli istasyonundaki evinden kaldırılarak saat 10,45 Beşiktaş iskelesinden hareket edecek vapurla Sarıyerde ailesi makberesine defnedilecektir. Allah rahmet eylesin. Kederde ailesi ve sevgili oğlu Beyoğlu Abdullah efendi mehtum lukanatı sahibi Hikmet beye sabırlar versin.

YENİ NEŞRİYAT

Yeni Adam

Yeni Adam gazetesinin 15. nci sayısında İsmail Hakkı beyin Mazhar Osman beye açık mektubu; zeddin Şadan beyin Kısırlaştırma kanunu aleyhinde bir yazısı, edebiyat ankebine verilen cevaplar, Sovyet resim sanatı, İngiliz terbiyesi hakkında yazılar, fıkralar, hikâyeler vardır.

Foto Süreyya

Foto Süreyyanın 82. nci nüshası bir çok manzara, vakayi, spor, sinema artistlerinin resimlerle müzeyyen olarak çıkmıştır. Karilerimize tavsiye ederiz.

Sabıkalı hırsız

Bir müddettenberi Davutpaşa civarında bir çok evleri soyan bir hırsız zabıta aramakta idi. Yapılan tahkikat neticesinde bu hırsızlıkların Arap Süleyman isminde birisi tarafından yapıldığı anlaşılış ve kendisi gene bir evi soymak isterken cürmü meşhûr halinde yakalanmıştır.

Yirmi - iki!

Behice Dilber hanım Şişliliydi. ye gitmemiştir.

Köprünün öbür ucu, onun için uzak ve yabancı bir diyardır. Yaşayış hududu, Şişli, Maçka, Tepebaşı, Tüneldir.

Behice Dilber hanım evlendi, fakat evlilik hayatı uzun sürmedi, iki sene sonra kocası öldü.

Mükellef bir cenaze mersimi yapıldı.

Behice Dilber hanım, kocasının cenazesini mezara kadar takip etti. Mezar başında, dostlarından biri, şöyle bir nutuk söyledi:

«Aziz dost, bizi ve yirmi dört yaşında karını bırakıp gittin».

Behice Dilber hanım, hiçkırarak tashih etti:

— Hayır, yirmi dört değil, yirmi iki!

NANKÖRLÜK

Avukatlarımızdan biri, ismi lâzım değil, talâk davalarında pek meşhurdur.

Bagüne kadar, üç yüz elli çifti birbirlerinden ayırdı.

Geçenlerde, yüzüne bakılmıyacak kadar çirkin bir hanımın da ayrılık davasını üzerine almıştı.

Bu davayı da kazandı.

Ertesi gün hanım, yazıhaneye girdi ve sevinçten avukatının boynuna sarılmak istedi.

Avukat manî oldu:

— Nankörlük etmeyin!

— Bizim hizmetçinin halinde bir tuhafılık var: Oturmuş, kebab şişlerle yün örmeğe çalışıyor. Gece açıp bıraktığın rakı şişesi de meydanda yok!..

GELMİŞ

Namık bey gırtlığına kadar borcu olan bir zattı. Alacağı pekistemezdi amma, borcunu hiç vermezdi.

Bir de kendisine fevkalâde sadık bir hizmetçisi vardı. Bu hizmetçi, kapıya gelen alacaklıları atlatmağa memurdu.

Geçen gün biri geldi. Hizmetçi sordu:

— Ne istiyor-sunuz?

— Namık beyi...

Bir borç vardı da...

— Bey dün Adaya gitti.

— Ödeyecek-tim.

— Bu sabah geldi!

Kısaca

Trenin hareketinden biraz evvel, dört kişi oturan vagona bir yolcu daha bindi.

Tren kalktı. İki istasyondan sonra, vagona bulunanlardan biri:

— On-yedi, dedi.

Diğer üç kişi gülmekten katıldılar. Biraz sonra, bir başkası:

— Otuz-üç, dedi.

Gene güleştüler. Üçüncüsü ağzını açtı:

— Krk-altı.

Vagona son gelen yolcu şaşalardı ve sordu. Vagondakiler gene güldüler ve biri anlattı:

— On senedir, her hafta bu aynı yolda hep beraber yolculuk ederiz. Aynı fıkraları anlatırız. Vakit kazanmak için, her fıkraya bir numara koyduk. Herkes kendi fıkrasının numarasını söyler. Hangisi olduğunu anlar ve güleriz!

Güzel kızdı amma, koca yemişi koca yemişi diye diye Ahududuya döndü!

Şu mesele

— Kendime öyle rahat bir kapı buldum, tasavvur edemezsin. Meselâ sabahları yatağımı bile yapmıyorum. Sade beyefendi ile hanımefendinin yataklarını yapıyorum...

— Allah Allah... Senin yatağımı yoksa hanımefendi mi yapıyor?

— Hanımefendi üç aydır seyahatte?

Keşif

— İşsizler için yeni bir âlet keşfettim.

— Neye yapıyor bu âlet?

— Vakit geçirmeye!

BATTI BALIK

Beni seviyor sandım,
Traşlarına kandım,
Bittim, kül oldum, yandım,
Battı balık yan gider...

Ne yapsam.. Ağlasam mı?
Kara yas bağlasam mı?
Adam sende.. Tasam mı?
Battı balık yan gider...

Gün değil, benzim, solan,
Var mı yarımı bulan?
Dünya mı battı ulan?
Battı balık yan gider...

Dandini

Lüzum yok

Bir efendi, elinde iki bavulla bir otele geldi. Odasını tuttu, valizlerini garsona verdi.

Garson dikkatle bavulun birine baktı, sonra dedi ki:

— Niye tahtakurularınızı beraber getirdiniz? Hiç lüzum yoktu, burada çok var!

Dedikodu

— Ayıp değil mi sana!

— Ayşe hakkında dedikodu yapıyorsun.

— Onları sen söylemiştin.

— Evet amma ben inanmıyordum!

— 1.749 numaralı tablo nedir?
— Eski asırda kır eğlencesi.
— O zaman eğlenmesini pek iyi biliyorlarmış!

MANİLER

Ben seninim diyorken
Birden aldattı kaçtı
Çılgınca seviyorken
Kalbime zehir saçtı..

Gözüm kalbim yaş doldu
Ağladım için için
Bilmem ne sebep oldu
Bizi ayırmak için!.

Edeceğim ona ah
İçimden gele gele
Kolay olmuyor sabah
Ağlıyan bir kalp ile.

Rahmi Karaca

— Bizim Fatma berbat olmuş.
— Yorgunluktandır. Yirmi dokuz yaşına basmak için tam kırk sene uğraştı!

MANİLER

Kalbim yorgun, kendim dinç
Sanki elde ne var hiç
Ben sevesem gönül sevmeyiz
Ne aşk kaldı ne sevinç.

Sevgiler yalan demek
Boşmuş anladım sevmek
Bir duman gibi gitti
Manile bütün emek.

Yalandır artık sevesem
Aşk desem, sevgi desem
Dil söyler, dil söylemez
Bin tane güzel görsem.

Rahmi Karaca

Müşavir

Biçare bir yahudi, bir gün milyarder Roçilde gitti. Bir iş istedi.

Roçilt sordu:

— Ne iş yaparsınız?

— Ben beynelmil bir şahsiyettim. Her şey bilirim, her şeyden anlarım, size her hususta akıl öğretebilirim. Bana müşavirlik veriniz.

— Peki.

Yahudi müesseye müşavir oldu ve yan gelip keyfine baktı. Hiç bir şey bilmediği için, hiç bir iş görmüyordu.

Bir ay sonra foyası meydana çıktı.

Bir gün Roçilt kendisini çağırdı.

— Siz burada müşaviriniz de-

gil mi?

— Evet.

— Tamam. Bugün size ihtiyacım var.

— Emrediniz.

— Bana bir akıl öğretiniz. Bir an evvel sizden nasıl kurtulabileceğim?.. Vazifenize nihayet vermek için ne yapayım?

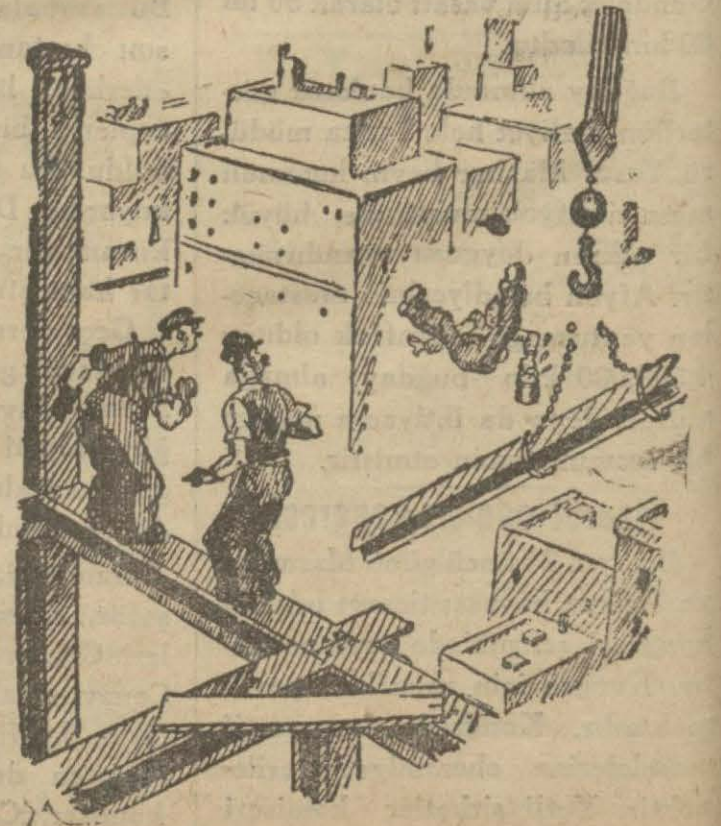
Sebebi

Yedi, içti, yattı. Ertesi sabah otel sahibine:

— Benim on param bile yok, dedi.

— Peki, bunu neden dün gece söylemedin?

— Keyfini geçeden kaçırma-mak için!

Kaygu

— Eyvahl.. Bizim öğle yemeği gittil

— Baba, sergiye senin resmini kabul etmediler de benim resmini kabul ettilerse kabahat benim mi?

SİNEMA

Yedinci sanatı inkâr edenler

Bu garip iddiada bulunanlar bir delil gösteremiyorlar

Bir kaç gün evvel bir arkadaşımız «sinema rejisör demektir» diye bir yazı yazmıştı. Bu yazıda sinema yıldızlarının hiç bir kıymeti olmadığından, bütün işin rejjisörde bulunduğu bahsediliyordu. Misal olarak ta Marlene Dietrichin, meşhur rejisör Lubichle çevirdiği filimlerde mükemmel olduğu, başka rejisörle çevirdiği filimlerde «metelik etmediği» gösteriliyordu...

Bu yazı üzerine filimlerde rejisörlerin büyük tesiri olmakla beraber artistleri kukla derecesine indirmenin insafsızlık olacağını söylemiş, şimdiye kadar Lubichle beraber hiç bir filim çevirmemiş olan Marlenenin misal olarak gösterilmesindeki garabeti kaydetmiştik.

Arkadaşımız bunun üzerine bahsi değiştirdi. Sinema işlerine pek aklı ermediğini söyledikten sonra ortaya yeni bir iddia attı: Sinema sanat, sinema artisti de sanatkâr değildir... Arkadaşımız bu gayet katı hükümlerini şu delillere istinat ettiriyor:

«1 — Sanatkâr harekâtında serbestir. Halbuki sinema yıldızı değildir. Sinema yıldızı rejisörün emriyle hareket eder. Otur der oturur, kalk der kalkar, gül der güler.»

Arkadaşımızın bu delilini çok garip bulduk. Sinema artisti rejisörün emriyle hareket eder de sahne artisti başka türlü mü yapar?... Sahne artisti de rejisörün emriyle hareket eder. Rejisör gül der güler, ağla der ağlar. Marifet rejisörün gül dediği zaman tabii surette gülebilmekte, ağla dediği zaman da tabii surette ağhyabilmektedir. Eğer sahne artisti serbest olsaydı sahne rejisörlerine lüzum kalmazdı.

Arkadaşımız filimlerde bir sahnenin, muvaffakiyet hasıl oluncuya kadar, bir çok defalar çevrildiğinden bahsediyor. Acaba piyeslerde muhtelif sahneler defalarca rejisörün karşısında prova edilmez mi?

«2 — Bir sanatkarın şahsiyeti vardır. Bunlar okurlar, yazarlar. Kendilerine falan rolü nasıl ibda ettikleri, ne okudukları sorulur. Bunlara sabah kahvaltılarında ne yedikleri, ne içtikleri sorulmaz.»

Arkadaşımızın bu iddiası da gariptir. Sahne artistlerinin şahsiyeti var da filim artistinin neden olmasın? Onlar da okurlar, onlar da yazarlar. Büyük filim yıldızları, zannettiği gibi, hiç hazırlıksız filim çevirmeğe başlamazlar. İptida filmin kitabını okurlar. Temsil edecekleri şahsiyeti benimsemek için ona ait eserleri gözden geçirirler. Meselâ Greta Garbo, son çevirdiği Kraliçe Kristin filmine başlamazdan evvel bu İsveç kraliçesinin hayatına ait bütün eserleri, tarih kitaplarını okumuştur. Filim artisti kukladan ibaret olsa buna hiç lüzum kalmazdı.

Yiyip içmek bahsine gelince, sahne artistlerine de, arkadaşımızın tabiriyle, «ne ziftlendikleri» nâ soranlar çoktur. Meselâ Sesil Sorel sabah kahvaltısı etmediğini, yaktan kalkınca bir bardak limonata içtiğini, (dişlerinin bozulma-

Greta Garbo kraliçe Kristin filminde

ması için limonatayı cam bir boru ile içermiş) öğle ve akşam yemeklerinde neler «ziftlendiğini» uzun uzadıya anlatmıştır.

Bu sual ve cevapların sanatla hiç bir alakası yoktur. Bu, merak ve reklâm işidir.

Arkadaşımız yıldızların kaç kere evlendikleri, kimlerle seviştikleri herkesçe bilindiğini söylüyor. Acaba sahne artistlerinin bilinmiyor mu? Uzun isim saymağa lüzum görmüyoruz. Meşhur Fransız piyes muharriri ve artisti Sacha Guitry'nin karısı gene meşhur sahne artistlerinden Yvonne Prin-tempsin başka bir artistle olan muşakası pek yenidir. Bunun tafsilâtını herkes biliyor. Bu yüzden ikame edilen boşanma davası da merakla takip ediliyor.

«3 — Sanatkâr güç yetiştir. Halbuki filim yıldızları mantar gibi bitiyorlar.»

Sanatkârın güç yetiştigi malûm bir şeydir. Filim sanatkârı sahne artistlerine nisbetle daha çok yetiyorsa bunu filim çevirmenin kolay bir şey olduğuna atfetmemelidir. Bunun sebebi filim sahasının sahneye nisbetle çok daha geniş olmasıdır. Bu geniş sahada tabii daha fazla istidat kendini gösterir.

Maamafih filim yıldızlarının mantar gibi bittikleri doğru değildir. Hakiki büyük filim artistleri arkadaşımızın zannettiğinden pek azdır.

«4 — Sinema sanat değildir. Çünkü sanat ölmez. Filmin ömrü kısadır. Meselâ Lâdam Okamelya filime alındı, seyredildi ve öldü. Halbuki hâlâ sahnede seyrediliyor.»

Arkadaşımız bunda da yanlıy. Sinemada da ölmeyen eserler vardır ve bunlardan biri de Lâdam Okamelyadır. Lâdam Okamelya bir defa çevrilip ölmüş değildir. Şimdiye kadar on defa çevrilmiştir. Ve şimdi bir kere daha

çevrilmesi için hazırlık yapılmaktadır.

Geçen hafta İstanbulda gösterilen Sefiller filmi şimdiye kadar yalnız Amerikada dört defa çevrilmiştir. Fransada evvelce iki, son defa da bir ki üç defa çekilmiştir. Amerikada yeniden bir kere daha çevrileceği haber veriliyor.

Arkadaşımıza daha bir çok cevaplar verebiliriz. Fakat uzatmamak için kısa keseceğiz. Bu münasebetle şunu da söyleyelim ki sinemanın sanat olduğu her tarafta kabul edilmiş, hattâ sinemaya «yedinci sanat» ismi verilmiştir.

Bir yıldız söndü

Lilyan Tashman geçen hafta vefat etti

Hollivutun meşhur sinema yıldızlarından Lilian Tashman geçen hafta ölmüştür. Bu artist bilhassa komedilerde, hafif meşrep genç kız rollerinde çok muvaffak oluyordu. Bir kaç sene evvel Edmund Lowe ile evlenmişti. Lilyan iptida Ziegfeld Tollies dans yıldızlarındandı. Oradan sahneye geçmişti. Hollivutun en iyi giyinen kadınlarından sayılırdı.

Artistin cenaze merasimi çok kalabalık olmuştur. Merasimde bulunan büyük yıldızları görmek üzere iki tarafta binlerce halk toplanmıştı.

★ Meşhur yıldızlardan Mae West bir roman yazmıştır. Roman Londrada neşredilmiştir.

★ Avusturyada geçen sene zarfında 102 sesli, 25 sessiz filim çevrilmiştir.

★ Avusturyaya giren Alman filimleri azalmaktadır. Buna mukabil gösterilen Amerika filimleri çoğalıyor.

Cenap Şahabeddin

İnsan selinin içine karışmıştık. Cenap: «Şimdiden alış. İşte mahşerde böyle olacak,, dedi

— 8 —

Cenabın Pariste ağır başlı ve garp lisanlarının çoğuna vâkıf bir fransızca hocası vardı. Haftada muntazaman iki ders ahırdı. Bu ders alelade fransızcaı öğrenmek dersi değildi. Fransızcaı doğru yazmak usulü yani fransızca üslûp dersi idi.

Fransız gazetelerinin birinin başmakalesinden hoca Cenaba türkçeye yirmi beş satır bir şey tercüme ettirir ve sonra bu türkçeyi tekrar fransızcaya çevirirdi. Cenabın türkçeden fransızcaya çevirdiği satırları aslı ile yan yana getirerek nerelerde üslûp hataları yaptığını gösterirdi.

Bu ders altı ay kadar devam etti. Bir gün hocası talebesinin zekâsından, çalışmasından memnuniyet göstererek artık derse lüzum kalmadığını söyledi. Bu değerli adam arasına Cenabı ziyaret ederdi. Çünkü o da Cenaptan şark lisanları hakkında epeyce malûmat ve ders almıştı. «Ben bu usulü ecnebi lisanları tedris eden tekmiil hocalarımıza tavsiye ederim. Bu iki defa tercüme sistemi hem talebeyi hevese getirir, hem de yaptıkları hataları kendileri tashih ede ede bir gün gelir ki doğru olarak yazmaya başlarlar.»

Dersler bitmiş, tatil zamanı gelmişti. Cenap bana dedi ki:

— Bizim burada ziraat tahsil eden bir talebemiz var. Yarın sabah bana gelecek. Sen de gelersen tanışsınız. Pek çalışkan değerli bir vatandaş.

Ertesi günü Cenabın odasında Nesip ile tanıştım. «Elyevm memleketimizin kıymetli ziraat mütebassısı Nesip beyefendi».

O zaman Nesip «Gignon» ziraat mektebinde elinde çapa pancar tarlasında amelî tahsiline başlamıştı. Elleri adeta amele eli gibi nasırlanmıştı. O zamana kadar Nesip gibi canlı, sıhhatli ve kanı sıcak bir şahsiyete rasgelmemişim. Bir kaç saat içinde kırk yıllık dost olduk.

Nesip tatili geçirmek üzere Britanya eyaletinde Fransanın tam garbında «Pont-Aven» köyüne gidiyordu. Köy hakkında malûmata başladı:

— Öyle ucuz bir yer ki insan ayda yirmi frankla her ihtiyacını temin ediyor, haydi beraber gidelim.

Cenap kabul etmedi.

— Benim, dedi, burada görülecek bazı işlerim var. Zaten İstanbul avdet zamanım da yaklaştı. Suadı götür.

Ben kabul ettim. İki gün sonra Nesiple birlikte Pont-Avene gitmek üzere şimendifere bindik.

Bize Cenap hergün mektup yazardı. Ben de oradan yazdığım şiirlerimi gönderirdim. Bazılarını beğenir, bazılarını da manasız bulurdu. Bir gün Cenaptan bir telgraf aldım. Serian Parise gel, büyük bir cenaze alayı göreceksin, bu her zaman görülür bir şey değil, diyordu. O gün Parise hareket ettim.

Meşhur siyasiyundan «Jules Ferry» ölmüş, onun cenaze alayı varmış.

Alay günü Cenapla birleştim.

— Göreceksin bak, kadirşinas memleketlerde insanın cenazesi nasıl kalkar, diyordu.

Öğleden sonra adliye sarayının karşısında ancak iki kişilik bir yer bulabildik. Oraya sıkıştık. Geniş bulvardan muazzam cenaze alayı sükün etti.

Tekmil âyan, mebusan, reisicumhur, hükümet erkânı, büyük rütbeli cenerailler, kolordu kumandanları, ecnebi sefaret heyetleri, darülfünun ve askerî mektepler talebeleri, bankalar, şirketler, hususî cemiyetler efradı, amele birliği, bunların arkasından bir alay mızraklı süvari ve tam tertip bir alay piyade önümüzden yavaş yavaş geçtiler. Tam bir buçuk saat devam eden bu geçit resmi bittikten sonra herkes birbirine karıştı, adım atacak yer yoktu. Bu insan selinin içine biz de karıştık.

— Cenap, dedim, bu ne hal?

— Şimdiden alış, işte mahşer de böyle olacak.

— Orada da mı cenaze alayı seyredeceğiz?

— Hem de ne cenaze alayları.. Milyarlarca...

Halkın içinden kendimizi sıyırdık. Kahvemize geldik. O gece bir yere gitmedik. Ertesi sabah ben Cenaba veda ettim. Köyüme döndüm. Cenap ta on beş gün sonra İstanbul avdet etmişti.

Cenap gittikten sonra ben pek yalnız kalmıştım. Pont-Avende Selâmi İzzetin babası hukuk talebesinden İzzet beyle tanışmıştım. Onunla bir pansiyonda oturmağa karar verdik. Bu çok çalışkan, çok asil arkadaşla Cenabın yokluğunu biraz unutabildim. Fakat mesleklerimiz ve düşüncelerimiz bir değildi. O hiç bir yere çıkmaz, sıhhatini bozacak derecede çalışırdı. Halbuki bizde her yeri gezmek ve görmek merakı vardı. Hattâ Cenapla kiyotinde - okuyucularımın aflarına mağruren yazıyorum - idam cezası bile görmüştük.

Üç ay sonra ben de Paristen döndüm. İstanbulda Aksarayda ailemin yanına geldim. Ertesi günü Cenap erkenden bizim eve gelmişti. Hüseyin Suat

Afgan sefiri Bursada

Afgan sefiri Bursaya gitmiş, Bursa lisesinde okumakta olan Afgan talebesini teftiş etmiştir.

AKŞAM

Abone Ücretleri

Türkiye Ecebi

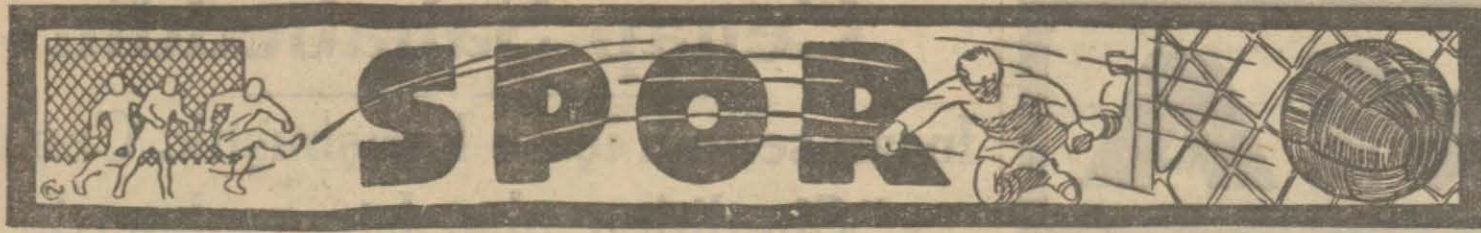
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneligi 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Muharrem: 2 — Ruzukasım: 160
S. İncek Gün: 8,43 10,30 5,25 9,09 12 1,37
Va. 3,32 5,19 12,14 15,59 18,49 20,26

İdarehane: Babıâli civarı
Acımsuluk Sk.
13 No.

Izmirin lüzumlu bir teşebbüsü Üç mintaka arasında temas yapmak teklifi

Izmir mintakasının yeni bir teşebbüsü var; Ankara, İzmir ve İstanbul muhtelitlerini çağırıyorlar. Birbirinden binlerce kilometre uzakta imiş gibi, senede ancak bir kere maç yapabilen bu üç mintakanın sık sık karşılaşmasını temin etmek pek lüzumludur. Bu temas teşebbüsüne İzmirin girişmesi de oranın İstanbuldan daha ileri gittiğini gösteren delillerden biridir.

Izmir mintakasının bu teklifini öç almak maksadına da hamletsek, netice gene onların lehine çıkar. İzmirin şampiyonu, bu seferki Türkiye birinciliklerinde Fenerbahçeye büyük farkla yenilmişti. İzmirlielerin bugünkü teklifleri belki futbol itibarlarını yeniden İstanbulun üstüne çıkarmak arzusuyla de olabilir. Bu da İzmir sporculuğunun kazanç tarafına yazılacak bir nottur.

Bir topluluğun izzeti nefis davası öç almak şeklinde dahi görülse güzeldir. Bu itibarla İzmir mintakası kendine mensup bir klübün, her şeyini benimsemiş olduğunu göstermiş oluyor.

Bazı iptidai ve müteassıp klüpcüler de görürüz: Türkiye şampiyonluğunu İstanbulla mal etmek üzere müsabakaya giden meselâ Fenerbahçenin yenilmesini can ve gönülden arzu ederler. Sanki bütün İstanbul futbolü o gibileri için yalnız taraftarı buldukları klüpten ibarettir...

Zaten İzmir mintakasındakilerin vazifeleri vaziyetleri itibarile, Türkiye futbolunun büyük menfaatlerinden evvel kendi hudutları içinde kuvvetlerini temin etmektir. Onun için İzmirlielerin bizlerle karşılaşma tekliflerindeki maksatları münhasıran o mintakanın menfaatlerini korumak noktasında toplamakla da kendimize bir şey yontmuş olamayız.

Bu teklifin nasıl bir şekilde neticeleneceğini şimdiden kestiremiyorum. Belki, çağırıldıkları mintakalarla uyşamazlar da maç olamaz. Belki de bazı maniler çıkar da bu temas geri kalır... Benim için işin bu tarafı, şimdilik, ikinci plânda kalıyor. Asıl kışkırdığım taraf, onların teşebbüs kabiliyeti itibarile İstanbullu geçmiş bulunmalarınıdır. İçinde bulunduğum, faaliyetini takip ettiğim İstanbul mintakasının bir zamanlar en kuvvetli olduğu beynelmilel ve beynetteşkilât temaslar hususunda geçilmiş olması ağırına gidiyor. Eskiden İzmir ecnebi takımları getirtmek için İstanbulla muhabereye girişirdi. Çünkü İstanbul mintakası teması hazırlamak işlerinin ustalarile idare edilirdi. Bir kaç sene var ki, İzmirin getirttiği ecnebi takımlar limanımıza bile uğramadan doğrudan doğruya İzmir rihetine çıkıyor...

Biz, işe yaramaz tabirlere sapsandık kaldık, geri geri gidiyoruz. Rakip mintakalar harıl harıl geliyor. Davalarını sporculuğa ya-

kişan heyecan ve hareketle müdafaa ediyorlar. Bu gidişle İstanbul spor mintakalından çıkararak yalnız nizamnamesini tefsir eylesen bir yer haline gelecektir. O zaman hakiki sporu yapanlar faaliyetlerini tanzim ederken bir maddeye takılırlarsa buradan soracaklar... Belki de bu da bir nevi şereftir!...

Geçen cuma yapılan Fenerbahçe - Beşiktaş maçındaki kalabalık halkın bir ihtiyacını isbat etti. İyi olacağı zannedilen maçlar için İstanbulda hâlâ binlerce meraklı bulmak kabil olduğu gözüktüğü halde bizim mintakadakiler lig maçları kanaat etmediği bir iş sayıyorlar.

«İşliyen demir işildar» derler. Futbol meraklılarından büyük bir kısmını iyi temaslar yapamamak yüzünden iyice soğuttuktan sonra halimiz büsbütün feci olacaktır. O zaman müteşebbis, faal ve gitmek istediği hedefi evvelden bilen idarecileri de getirsek vaziyeti kurtaramayacağız...

Izmirli arkadaşlarımızın kendi hesaplarına ve kendi mintakaları namına yaptıkları teklif, hareket-sizliği ile kendini bir çoklarına unutturan mintakamızı hatırlattığı için şu satırları bilvesile yazdım...

Eşret Şefik

Güreş kafilesi

Öbürgün limanımızdan İtalyaya hareket edecek olan güreşçilerin son «denemeleri» de yapılmıştır. İşittigimize göre Romaya gidecek yedi güreşçiye altı idareci refakat edecektir.

Öğrendiğimize nazaran, böyle fazla idareci ile beynelmilel güreş müsabakalarına iştirak etmenin «blok» teşkilî suretile hakkımızın iyi müdafaa edilebilmesine çok yardımı olmuştur...

İtalyanlar faaliyet teşebbüslerini âdeta inhisara alıyorlar

İtalyan spor idarecileri Avrupa sporunun faaliyetini inhisara alacak şekilde harekete başladılar. Millî güreş takımımızın yakında iştirak edeceği Avrupa birinciliğini ve futbol dünya kupasını memleketlerinde yaptırın İtalyanlar önümüzdeki kışa da bütün kış sporlarının Avrupa şampiyonluklarını hudutları içine almak üzere

İki klübün İstanbul şampiyonasındaki vaziyeti

Geçen cumaki oyun Beşiktaşın lehine bittikten sonraki lig tasnifinin umumî vaziyeti gene Beşiktaş lehine düzeldi gibi oldu. Vakıa Fenerbahçe o maçı kaybetmekle Beşiktaştan puan hesabıyla daha geri düşmedi. Fakat müsavi puvanı muhafaza edip, lig maçları sonunda şampiyonluk için bir daha Beşiktaşla karşılaşması ihtimali biraz uzaklaşmış oldu. Çünkü bundan sonra aynı puvanı muhafaza edebilmesi için Fenerbahçenin önünde Galatasaray maçı gibi oldukça tehlikeli bir müsabaka daha kalıyor. Diğer iki karşılaşmayı Fenerin lehine farzetsek bile, Beşiktaşla aynı hizada kalıp bir üçüncü karşılaşmayı yapabilmesi için Galatasaray mağlup etmesi şartı kalıyor. Fenerbahçelilerin cezalı oyuncularını müddetlerini doldurmak üzerediler. Bunun içindir ki, sarı lacivertliler Galatasarayı da kazanıp Beşiktaşın karşısına bir üçüncü kere tam takımlarile çıkmak için olanca gayretleriyle çalışıyorlar.

Boksörlerin kaza sigortası

Amerikada her şey sigorta ediliyor. Hayat sigortaları akla gelmeyecek şeyleri milyonlarca dolara sigorta etmektedirler. Meselâ bir sinema yıldızının tek kolu için 500,000 dolar tazminat verildiğini de işitiyoruz.

Bu hali gören bazı boksörler kazançlarını temin eden yumruklarını sigortalamak üzere kumpanyalara müracaat etmişlerdir. Sigorta kumpanyaları müracaat eden boksörlerin yumruklarını sigortaliyabilmek üzere eski boksörleri mütehasıs olarak almağa mecbur olmuşlardır. O eski boksörler müracaat eden meslektaşlarının mahir olanlarını kabul, yalnız şiddetli dövüşleriyle galibiyetler kazananları da kabul etmemek üzere bir karar almışlardır. Bu kararın sebebi de, mahir boksörlerin ellerini kırmak ihtimalininin daha az olmasıdır.

DAĞLARI BEKLEYEN KIZ

Yazan: Esat Mahmut

Zabitanı derhal şimdi sizin odada toplayın. Erkânı harp reisi bey gelip yapılacak harekât hakkında talimat verecek ve plânları izah edecektir. Bombardıman tayyaresini de bizim için hazırlatın! Ben, erkânı harp reisi ve siz hava kararmadan (***) e hareket edeceğiz. Anlaşıldı değil mi?

Birbaşı serbes sesle:

— Evet paşam dedi.

— O halde rica ederim derhal işe başlayın!

— Emir buyurursunuz paşam!..

Binbaşı selâm verdi çıktı.

Kumandan erkânı harp reisine döndü:

— Saat kaç miralay dedi?...

— Tam on iki...

— Birde hareket öyle ise!..

Adnan baktı. Paşanın gözleri, yüzü birdenbire öyle bir değişivermişti ki... Zabit bile bir anda şaşırıldı.

Kumandan aynı şiddetle söyledi:

— Haydi Adnan bey. Vakit yok. Bir lokma bir şey yiyin. Harapsınız. Kuvvetlenirsiniz biraz. Tam saat birde hareket!...

Adnan kalktı. Bir tek söz söylemeden selâm verdi ve odadan çıktı...

Tayyare meydanı müthiş bir faaliyet içinde çalkalanıyor... Bütün hangarlar boşanmış.. İrili ufaklı bir çok tayyareler neferler tarafından sürüklenerek birer birer meydana getiriliyorlar.. Zabitan pavyonları ile hangarlar arasında mütemadiyen motosikletler gidip geliyor.. Düdükler, borazan sesleri, haykırışlar, pervane gürültüleri korkunç bir uğultu halinde perde perde yükseliyor..

Adnan bey odasında, masasının başındadır. Perişan bir halde etrafına bakınıyor, zarf arıyor. Anasına yazdığı mektubu içine koyacak. Nihayet buluyor. Soluk yeşil bir zarf. Mektubu bir daha gözden geçiriyor:

«Benim ruhum anneciğim;

«İki saat evvel vazifeden geldim, şimdi hemen gene hareket ediyorum. Onun için sana şu bir iki satırı acele ile karalıyorum. İki gün evvel gönderdiğim mektubu okudun elbet. Hiç bir şeyim yok. Merak etme beni anneciğim. Eğer benden şu sıralarda sık sık mektup alamazsan hiç endişeye düşme. Bu seferki vazifem biraz uzun sürecek galiba! Maamafih fırsat düşerse gene sana merak etmemen için bir iki satırlık bir şey yazacağım. Anneckiğim senin kıvrıkcık saçlı oğlun burada emin ol, hani o kitaplardaki kahramanlar yok mu onlar gibi oldu.. Şimdi şakilerin karargâhını, mühimmat depolarını ateşlemeğe gidiyorum. Bir müddet (***) da kalacağım, onun için tekrar ediyorum, benden yakında haber alamazsan merak etme!.. Ben zaten seni bilirim. Kahraman bir türk anasının sen. Böyle şeylere ehemmiyet vermezsin.

Haydi anneciğim artık gidiyorum. Uzat bana o yeşil gözlerini doya doya öpeyim. A? Ağılıyor musun? Ne ayıp!.. Hiç bir zabit anesi oğlunun arkasından göz yaşları döker mi?...

Allaha ısmarladık, benim no-

noş, tombul anneciğim. Seni Allaha, vatana emanet ediyorum...»

Genç zabitin gözünden süzülen bir damla yaş birdenbire zarfın üzerine düşüverdi. Zabit parmağı ile bu küçük yaşı sildi. Kendi kendine:

— Zavallı anneciğim diye kekeledi.

Sonra ayağa kalktı. Duvarda asılı duran saate baktı. Mırıldandı:

— O, vakit gelmiş!..

Sırtına paltosunu geçirdi. Yüzüne biraz su serpti. Bir sigara yaktı. Çağırıldığı emirberine mektubu verdi. İlk postaya yetiştirmesini emretti. Masanın üzerinde duran kahveyi bir yudumda içtikten sonra dışarıya fırladı. Merdivenleri dörder dörder atılarak aşağı indi. Hemen bir motosiklete bindi, bir rüzgâr gizi tozu dumana katarak meydana geldi. Bütün zabitan ona intizar ediyorlardı. Kumandan paşa ile erkânı harp reisi de orada idi. Paşa arkasında erkânı harp reisi ve tayyare tabur kumandanı olduğu halde Adnanın yanına doğru geldi. Bütün zabitler paşanın etrafında bir halka teşkil ettiler. Kumandan genç mülazime döndü:

— Adnan bey bütün ümidim sizdedir. İnşallah muvaffak olursunuz!..

Genç zabit derhal kafasını kaldırmak sert bir sesle cevap verdi:

— Muvaffak olmadan dönmiyeciğim paşam!..

Kumandan diğer zabıtlere baktı:

— Plân malûm... Miralay beyin verdiği talimat mucibince hareket edeceksiniz. İlk yapacağımız iş Adnan beyi beklemektir. O cephaneliği ateşler ateşlemez derhal dağılıp plânda gösterilen top ve mitralyöz mevzilerini bombalayacaksınız. Bu müddet zarfında şakiler piyade ile temasa geldiği takdirde muharebeyi de havadan takip edeceksiniz. İşte bu kadar. Haydi artık Allah selâmet versin!

Zabıtlar, hep birden resmi selâm ifa ettikten sonra birdenbire kopup havaya uçan defter yapırları gibi dağılıverdiler. Herkes kendi tayyaresine koştu.

O sırada tabur kumandanının sesi işitildi:

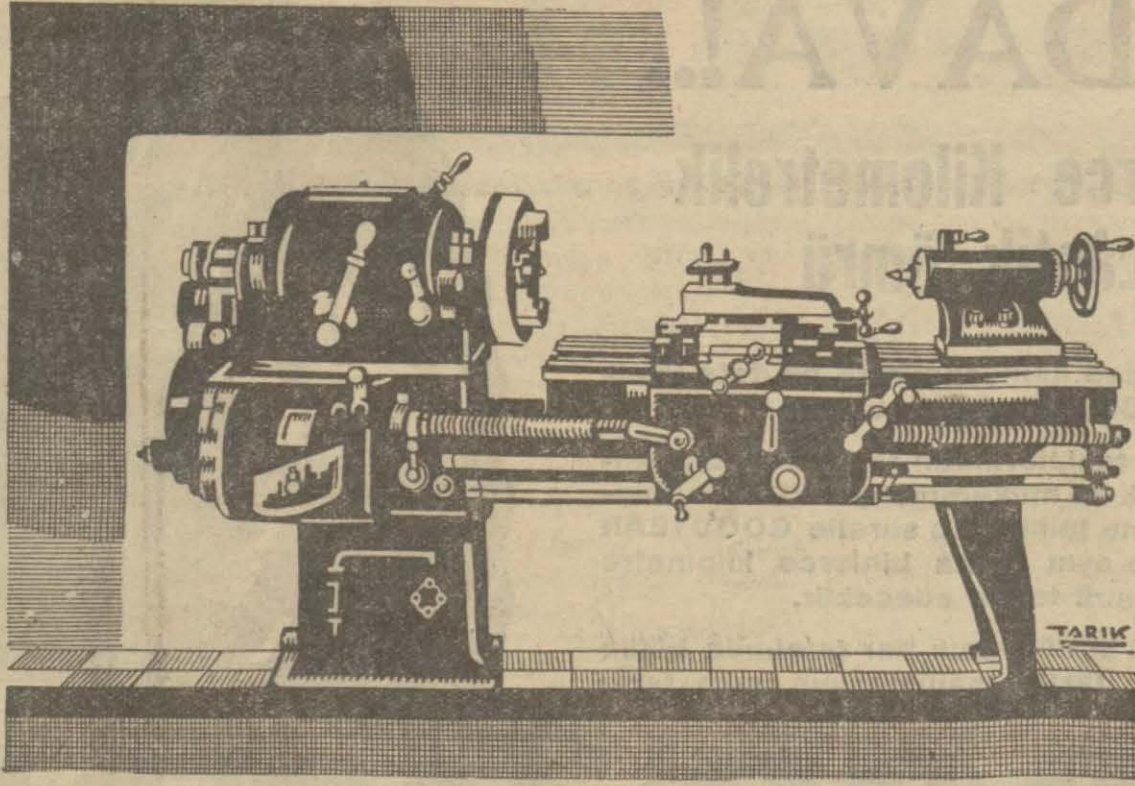
— Malûm ya arkadaşlar, daima Adnan beyi takip edeceksiniz!..

Zabitan tayyarelere bindiler. Adnan bey de kendisine tahsis edilen küçük tayyareye atladı. 21 tayyareden mürekkep bu muazzam filo içinde tek başına harbe giden yalnız o idi.

Hangarın büyük saati ağır, paslı bir sesle biri vurdu. En solda duran büyük bombardıman tayyaresinden birdenbire bir ses yükseldi:

— Kontakt!..

Pervaneler döndü. Koca meydan bir kasırgaya tutulmuş gibi oldu. Fırtına koptu. Yerdeki çamurlu taşlar, çamurları ile beraber ağaç yapırları gibi dağılıverdiler. İlk önce Adnan beyin tayyaresi hareket etti. Arkasından öbürkileri kalktılar. Beş dakika sonra bulutlara doğru yükselen bulut renkli 21 tayyare mahut dağlar istikametinde gözden kaybolup gittiler... (Arkası var)

Sanayi ve ateliyelere mahsus her cins ve cesamette

Demir işleme

MAKİNELERİ

İHTİYAÇ VUKUUNDA MUFASAL TEKLİF YAPILIR

BOURLA BİRADERLER ve Şİ

İSTANBUL-GALATA

İstatistikler diyorlar ki: "Çocuklarınızın yüzde 98'inin dişleri bozuk, çürük ve bakımsızdır.,"

Analar, Babalar, Hocalar!

Yavrularımıza diş bakımını öğretiniz. Onlara, sabah ve akşam, günde iki defa, mutlaka, dişlerini fırçalamalarını söyleyiniz.

RADYOLİN

Diş macunlarının en iyisidir.

Galata'da Karaköyde meşhur

EKSELSIOR

Büyük elbise fabrikasında. İsmarlama Kostümler

23 1/2 Liraya

Kadın, erkek ve çocuklara

Kostüm

Palto

Manto

ve MUŞAMBALAR'ın

En muntahap çeşitleri

Tediyatta teshilât

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden:

Mahkim ve İcra Daireleri için pazarlıkla tabettirilecek 38 ve 59 kalem evrak ve defatirin bugün yapılan pazarlığında bedeli haddi layık görülmediğinden pazarlığın 18/4/934 tarihine müsadif Çarşamba gününe bırakılmış olduğundan taliplerin o gün saat 14 te İstanbul Vilâyeti Muhasebeciliğine müracaatları ilân olunur. "1750,"

Zayı - 912-913 senesinde Halıcıoğlu Nersesyan ermeni mektebinin ilk beşinci sınıfından mezunum. O zaman aldığım şahadetnameyi zayı ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Pangaltı hamam Bilezikçi sokak 2 No da matmazel Maryam Güntüşçiyen

Diş Ağrılarını **Gripi** Baş Ağrılarını

Fevrozin Necdet

Kadınların AYBAŞI Sancılarını **Mağlûp eder.** Her eczahanede bulunur. Romatizmayı Nakrisi

A
R
S
E
N

Altın Müselles

Devam ediyor

58 ci forma

Perşembe günü çıkıyor

L
Ü
P
E
N

İlkbahar geldi,
Güneşe ve açık havaya çık
Fakat

NİVEA kremi veya yağını
unutma.

Bu güzellik müstahzarları cildine taravet verir ve onu hararet değişikliklerinden korur. Teniniz taze ve yumuşak kalır.

İTİMADI MİLLÎ

TURK SİGORTA ANONİM ŞİRKETİ

Bankası: Adapazarı Türk Ticaret Bankasıdır

Adapazarı Türk Ticaret Bankasının Merkez ve Şubelerinin bulunduğu mahallerle memleketin bellibaşlı Ticaret merkezlerinde

ACENTALARI VARDIR
Tel: İTİMAT İstanbul Galata İtimadı Milli Hanı Telefon: 41937

BAŞ ve DİŞ ağrıları

Grip - Nezle - Romatizmaya hakiki

Kaşe **KALMITİN**

Büyük eczanelerde satılır. (15230)

ASİPİN KENAN

Sizi soğuk algınlığından, nezleden, gripten, baş ve diş ağrılarından koruyacak en iyi ilaç budur.

(15614)

Satılık Pırlanta Küpe

Fevkalâde temiz ve nadide 12 kat büyüklüğünde bir çift pırlanta küpe ile bir pırlanta bilezik ve bir broş 19/4/934 Perşembe günü öğleden sonra Sandal Bedestanında müzayede ile satılacaktır. Nadide bir mücevhere malik olmak isteyenlerin o gün müzayede mahalline gelmeleri.

(15751)

PERTEV

PERTEV

Kremi,
Diş macunu,
Kolonya ve
Losyonu

Şurubu
Kınlı
Pudrası
Briyantini

VALDE

LOKANTA ve BİRAHANESİ
Eminönü Valde Han No 17

Pazarlığı: Tavuk çorbası, tavuk dolması, tolumba tatlısı
Salı: Kalkan tavası, yaprak dolması, kaysı kompostosu
Çarşamba: Kuzu fırın, taze bakla, hanım tatlısı
Duble bira yemekte 12 kuruştur.

(15704)

Sahibi: Necmeddin Sadık Umumi neşriyat müdürü: Enis Tahsin Akşam Matbaası